

სერ 60

საბჭოთა კულტურა

სურათე: ღვიძლი ქ. 8020 — ჩვენი ქვეყნის
საფინანსო-იურიდიკული ურნალები (კაშოსა-
სათილან დასავლეთით, ჩრდილოეთიდან სამხ-
რათით) — კროკოდილი, დაპირი, ვოზნი, ვოზიკი,
კაპანი, კიცარუში, კირკი, მუშაქები, პაჩამზი,
პარეზი, არა, კიკარი, თოშაპი, მლურთა, ჩაინი,
ჩალკანი, ჩუჭკანი, ხენავი, ხორუმთაკი, ნიანი.

ISSN 0132-6015

საბჭოთა

23-24
1982

ეს გაუმარჯოს!

ერთოვენი
ბიბლიოთისა

ეს გაუმარჯოს სამოც წელს დიდი საბჭოთა კავშირის! გვფარვიდეს მისი სადღოში — უკიდევანოდ გაშლილი! ეს გაუმარჯოს შვილივით მის მკერდში ჩაკრულ ყველა ერა! იმ ათას ცხრაას ოცდაორს და იმ ოცდაათ დეკემბერს! ლენინით ამზიანებულ იმ უპირველეს ყრილობას და ყრილობაზე ფიცივით საშმოდ დადებულ პირობას! ეს გაუმარჯოს, ამ დღისთვის ვინაც სიცოცხლე განირა, ვინც ბორკილაყრილ ხელებით ძმობის აკვანი არნია! ვინც სიკვდილს მკერდით აღუდგა და ვერც სიკვდილმა შებედა, და გადაიქცნენ გმირებად, ლეგენდებად და ძეგლებად! ეს გაუმარჯოს თხუთმეტ შემას — შეფიცულს ღვიძლი ძმებივით, სამშობლოს საძმო კალოზე შეკრულებს პურის ძნებივით! ეს გაუმარჯოს თხუთმეტ შვილს — თხუთმეტი მართვეს საბუდარს, ვინც დიდი ქვეყნის კარიბჭეს დარაჯობს, როგორც საკუთარს!

სამოცი წელი საძმოში ერთი მიზნისთვის ვიარეთ! ერთად ვიყოფდით სიხარულს, ვინანილებდით იარებს! ვვახსოვს, მზებნელი მტერი რომ იმუქრებოდა მოსპობას, კიევში მოსკოვს ვიცავდით და დედათბილისს — მოსკოვთან! ყველა ერი რომ ერობდა, ყველა ფუძე რომ ფუძობდა, ეს მიტომ, გამარჯვებას რომ ერთა კავშირი უძლოდა! ვდლეგრძელობთ მონიშებული კონსტიტუციურ უფლებით: რუსი და უკრაინელი, ბელორუსი და თურქმენი!

სიხარულსა და გამაჭირს გულში თანაბრად ვიტევდით: ლატვიელი და სომეხი, ესტონელი და ლიტვენი! ბევრი გვყოლია გულმტერი, მოძალადე და მოდავი, მაგრამ არ ჩაუმუხლიათ აზერბაიჯანს, მოლდავა ვეთს! ძმობაში გამოწრთობილნი ათას განსაცდელს ვუძლებდით: ყაზახი თუ ტაჯიკი, ყირგიზი თუ უზბეკი!.. კვლავაც მხარიმხარ ვიაროთ რწმუნით, მიზნებით, ძიებით! საქართველოდან მოგძახით ვარ ძლიერი!

გვირჩევა ელდისავილი

ტერიტორიუმი

გაუცხადება და ერთდა ბავშვების სიცილს... გამოვიდა ქოხდან... გადაიარა ეზო... უგზო-უკვლოთ მიღიოდა. სალდაც ყანაში ჩამოჯდა ქვაზი... ერთი ფიქრიც არ წნევამოდა თავში... ცალ-ცალკე სიტყვები გაულვებდნენ ნაპერნალივით: „ქადი“... „ბავშვები“... „ხარი“... ისევ ადგა, ჯერ შანგზაბა გაყა, მერე არღობში შეუხვია. დაუძახა ვიდაცამ. მობრუნდა.

— გუშინინ რომ მთხოვე ფქვილი, ლმერთია მონამჟა, არ მქონდა; აი, დღეს ქე მაქ ცოტა, და ნახევარ ჯამს გიზიარება... ოლონდ არ დაძლებო — იმ პარასკევს უნდა დამიბრუნო.

— მომეცი! — მოკლეთ მოუქრა და ლობეს მიადგა.

— ამ ტოპხიკას ნუ გამომიგზავნი. მე თვითონ ნამოგიდვებ.

ადგილიდან არ იძროდა და ხმასაც არ იღებდა.

— რა დაგემართა, კაცო?

— არაფერი! — ნუ გუშინია, ლმერთი მონყალეა, ჩვენენაც მოიხედვავ.

ნელა შემობრუნდა, უხმოთ მოშორდა მოხუც დედეკაცს — თავის ნათლიას, რომელიც გულში ფიქრობდა: შენი მტერია, ეს ნახევარი ჯამი ფქვილი კი დავარგვა... მარა ჩემი რძალი მანც გაიგებდეს... რას უშველის, საწყალს, ნახევარი ჯამი?.. ეს, ლმერთო, ლმერთო!

— მამა, ფქვილი მოიტანე? — ასრიალდნენ ბავშვები.

— გვატმევ? — ევგენი, კი, ბიჭი, — ევგენიდა ხან ერთსა და ხან მეორეს. ბავშვებს უთქმელათ მოპქონდათ ფიჩისი, ანთებდნენ ცეცხლს, ანყობდნენ და ასწორებდნენ კეცებს.

მამამ წუთში მოზიდა ცომი და გავარგარებულ კეცებს დააკრა; ბავშვების მოუთმენლობამ მოაგონა, რომ, კარგი იქნებოდა, ჭადების გამოცხობამდინ, მათი თავიდან მორიგება.

— აა, ბიჭებო, ნადიოთ და ბიცოლა ეფრისინეს თხრახუში გამოართვით — ბევრი აქვს, მოგცემთ...

ბავშვები გაიტაცენ.

ჭადის სუნმა მამაც აიტაცა. კეცილან ჭადი აილო, გატეხა, გასაგრილებლად დაბრინა და „გასასინჯათ“ ლუკა პირში ჩაიდვა. მთელ სხეულს განუშერებელი მადა აღეძრა...

სწვევდა ებას და მაინც სჭამდა. ბავშვები შემოვარდენ.

— მომეცი, მამა!

— მეცე...

— გადით, თქვე გასაწყვეტლებო!

— მამა, მამა!!

— მამა, ერთი ლუკა!

ბავშვები ცალი ხელით მილახა და ლაფაროში გაყარა; იქედანაც თვალებ ცრუემლშემარი ბავშვები ძალებითი კნაოდენ და იძახდეს:

— მამა, გვაჭამე!

ყურადღებას არ აქცევდა. მერე ერთიანათ ჩაიმუქა პირში ბავშვების მიერ მოტანილი ოხრახუში და ნავიდა... გადავიდა ტკრში... მინვა... კარგა ხანს ისვენებდა გარეტიანებული, თვალგახილული, მოვლემავი. წამოინია, დაჯდა.

ბავშვების სივილი მოაგონდა...

მე შევჭამე...

ბავშვებს არაფერი ვაჭამე...

ლმერთო, რა მომივიდა?..

სიცეცილი.. ხალა ვუთხრა?!.. ვაი თუ დაიხოცენ...

ადგა, მივიდა ბავშვებითან...

გადაბელილი ბუოლის ძირში მიგდებულივეები... ეძინათ... მამა მიუნვა. ცრუემლი შეჩერებოდა ნამანაზე. თავს იკავებდა: არ გავაღიძო მიანც! რა ვერი, რა ვერი! დედა ხომ არ იძამდა!!

უმტროსს გამოელება. გაუკეირდა, ჩააჩერდა შამას.

— მამა!.. ნენარათ დაინყო ბავშვმა.

— რა, შვილო?.. ნაზათ უპასუხა.

— მთლად შეჭამე?

— !!

— მამა, ცოტა იქნება დაგრჩა — მომეცი... მუცელი მტკიფა — არ გაგამხედე.

მამას ზღუდუნი ნახდა.

პატარა ბავშვებაც გაეღვინა „მშია“-„მშიას“ ძახილით.

მამა ნამოიჭრა, ეზო გადირბინა. ვენახში მოხვდა. გაბმული ცხვარი სძოვდა. ასენა, გავიდა ხეზე. დაჯდა. ბანარი ტოტს მაგრათ მიაბა, მარყუში გამოსკვნა მეორე ბოლოში, გაშინჯა — კისერზე თუ მომიჭროს და... კეთილი ბებერი ნათლია იფოფრებოდა: — ლმერთო! ლმერთო! რა დორს მომასარი!.. რა საცოდაობა დატრიალდა... ვინ მოუვლის დაშეულ ობლებს?

— რაღა ჩემს ვენახში, ჩემი კარის უკან, ჩემი ბანირით ჩამოიხრიო თავი ამ იჯახებორინია! — ბრაზობდა და ინყევლებოდა მეზობელი, რომელსაც ამ შემთხვევის გამო, ვინ იცის, რა მოელოდა...

იიო ლორთისიანი
1922 6.

ტერიტორიუმი

გაზეთ „თბილისში“ ენერა:

ჩვენიან, სამწუხაროო, ჯერ კიდევ ბევრი საკუპები პროდუქტი იყოს უმინდონი. მარტო უკანას კუნელი როი წლის განძილების მანიშნებელი დანაკარგი აღირიცხა.

პროდუქტს, რაგინდ ბევრი ვანარმოო, გაფრთხილება უნდა! ჩვენ კი, სამწუხაროო, ჯერ კიდევ ვერ დაგვიგმია ნერგადასული ნადმები, უზიმოდ კვების ჩვევა...

ცოდვა გამხელილი სჯობს და, მინდა ერთი ფინელი კოლეგის შენიშვნა გაგიზიაროთ ჩვენებულ მას-ბინძლობაზე: „თქვენთან, როგორც ჩასი, ნადიმის შემდეგ იმდენ პროდუქტს ყრით, რომ ჩემი ქვეყანაში მოელ იჯობს მოელ თვეს გამოკვებადან“.

50 წამას ნინათ მეგობარმა დამირეკა, შენუხებული ჩანდა, მანეთი მასებესხეო!

— კი, გენაცვალე, ხომ მშეიღიბა-მეტქი? — ვკითხე.

— ბავშვი მიღის ექსკურსიაზე ბეთანიაშიო!

ცოტა უტაქოდ კი გამომივიდა, მაგრამ გაოცება ვერ დავუარა:

— მერე, ამდენი ფული რად გინდა-მეტქი?

— მთელი ჯული ასე კრებს და ამან რომ არ მიიტანოს, ხომ მოკვდა ტირილით, არადა, ხელფასამდე ჯერ ირი კვირაა, საიდან მიკვე?

პირდაპირ უთქვამს მასნავლებელს: პური და ძეხვი არ დამანახოთ, სხვა მასნავლებლებაც ვაპატივებთ და თავი არ შეირცხვინოთ, გოჭიც უნდა იყოს, ღვინიც და კველაუერონი!

მიკუტანე ფული და ვთხოვე, ბავშვი ექსკურსიიდან რომ დაბრუნდება, ამბავი გამაგებინე-მეტქი!

დამირეკა.

ზღაპრული პურ-მარილი ჰქონიათ. საცივი ვედროოთი ნაულიათ თავსაყრელად ჰქონიათ ნიგბიანი, შენვარი, მოხრაკული, ნამცხვერები!..

ლური მოსნავლებაც უწრუპიათ ცოტ-ცოტა და გვარიანად გამობურბულება..

— ტაძარში თუ იყვნენ?

— არა, დაკატილი ყოფილა და ვერ შესულან! ქვეყნის პურ-მარილი მორჩინიათ!. ახლა იმაზე მისცდება გული, დანარჩენა თავის მომთხვევის ექსკურსიაზე ნასვლა, შენ მაშინ ნახე ჩემი მდგომარეობა! — დასძინა.

ნიგბი, გა ზე თში ვნერო, რომ პურს გაფრთხილება უნდა, რომ ხალხი ღვინის მოიღონა და ვერ შეატყობინოს მინდა რასმე. ძირი და დაგდებულს აიღებდა, აკოცებდა — თიოქოს, გადამგდებლის ხაცვლად, ბოდიშის უხდიდა უღიერეს მოყიდვისათვეს და ხადმე ზემოთ შემოდება.

ამას ვნერო და ვასნავლით ბავშვებს. სწორადაც ვაქცევით, მაგრამ როცა ასე უსაზღვრო და უნაპირო პურ-მარილის ვაკეობით და, რაც მთავარია, ასევე დიდი რომელი მორჩინირი მორჩინილი ხორავს ყყივი, ამით უყიარითობის, სხვისი შრომისამდი უპატივცემილობის, ვიტყოლი, საეჭვო ზენერივი დირებულების მაგალითს ვაძლევთ მათ.

რატომლა აკცებს პურის ნატებს, როცა ხაჭაპურს ტუში მყრის და ვედროოთი საცეს ლვრის!?

ბავშვი ამხანაგის დაღებიძიდა დაბრუნდა.

პეტოხა: რა იყო საინტერესო, რა მოისმინდ, რა გაიგე, რა ითამაშეო? მსგავსი არაფერი! აქაც დომინირებს სუფრა, დადი, ზედმეტად მდიდრული სუფრა. რად უნდა 12-13 წლის ბავშვებ ათი და მეტნაირი საჭიროება!

რის დამტკიცება გასურს ამით? მშობლის ასეთი ხელგაშლილობის სამწუხარ შედეგი კი ის გაბლავთ, რომ მოზარდება ყველივე ეს კინაღამ ციდან ჩამოყრილი, უშრომლად ნაშვნი პერინი, მეტს და მეტს ითხოვს და, როცა ლონა რაიმე დააკლდება მის გაზულუქებულ მოთხოვნილებას, გვერდზე ინყებს ცეკვა.

1982 6.

କୁଳମୂର୍ତ୍ତିର ଶବ୍ଦପରିଚୟ

341136340
20230100033

(ଅମ୍ବାକୁଣ୍ଡିର ପାଇସଲାନ୍ତି)

ვაშინგტონი, 8 თებერვალი, 1865 წელს და ამ რიცხვის შეერთებული შტატების დედაქალაქია, ასე ვოქმათ, — გული, ხოლო ვასინგტონის გულია კაპიტოლიუმის ბორცვი და, აი, ამ ბორცვზე აღმართულ თეთრგვიშმბათოვან უძარმაშარ შენობაში ამერიკელი ხალხის რესულნი — კონგრესმენები განაგებენ ამავე ხალხის (და განა მარტო ხაკუთარი ხალხის), ძეგლილდანს! მაგრამ კაპიტოლიუმის ბორცვზე მდგარ შენობას ყოველთვის ვამთხოვა თუ დავის სიცხოველე როდი აზანზარებს ხოლმე. უამიდან უამს შენობის კედლებში ისეთი ხანძღვალი იყენებენ, შისი ექი მოცელ ქვეყანას არყევება..

შეკრობული შტატების კონგრესში ზეომ-
რივი ნორმების პატივიად აღდება ზოგჯერ
ისეთ ნორმებად იქცევა, რომ თვით ქვეყნის
კანონშესაბლებიც იძულებული არიან, აღ-
ფილდენ საკუთარი ქცევის გამო როგორც
საზოგადოებრივ, ისე პირად ცხოველებაში! ეს
შექვეთის და, უმთავრესად, შეინი მომავალი
არჩევნებში დამარცხებისა, ამტკბლის სენა-
ტისა და ნარჩობადგენერატორის წევების,
წამსევ განირინ და სამარცხვნო ბომზე გა-
ფრინდები გუშინდებული კოლეგი, თუ იგი „გონიე-
რულად“ ვერ შეიტაც და სკანდალში გაუ-
ხვაო!..

თურმე, ნუ იტყვიოთ ღა, პატივცემული
კონგრესმენები მოლად გულგრილი როდი

ყოფილან ნარკომანისა და... მათმავლების
ცდუნებისადმი! თანაც სამიხოდ საოთადო
კონტინგენტიც შეურჩევიათ - შეკრიყი ბიჭუ-
ნები! ოფიციალურ ქალ დაბებოან ერთად
შეკრიყი ბიჭუნები შეაღდლ დაატარებენ
კონგრესის კანისტებსა და დარბაზებ-
ში კოკაინს, საოთადო ემსახურებისა ახუნ-
ტრუცებულ კონგრესმენებს მოხახენებელ

ოთხებისა და კულტურულებში!..
სკანდალი იქმნებოდა გახმაურულა, ამ უკანას-
ქელ ხანს იმდენას კონგრესს მეტობა „მიაყვენა
ჩრდილი“ კონგრესს, რომ საკუთხეში „ყოვლის-
მცოდნები“ გამოიძიებოს ფედერალური ბიუროს
კი ჩაერთო, თორებ თავად კონგრესი ყოველ-
თვის რომელი იჩინს ხოლომე ინტერესს იმისაღმა,
რომ მისი ნევრობის ზნეობა არ იდგას ზღვა-
რზე, როცა მოქმედებას უკვე სისხლის სამარ-
თლის კოდექსი იწყებს. კაპტიონიუმის ბორ-
ცვზე კანონიდებელთა ცუნდრუს, საერთოდ,
თითებს შორის უყოფება (მაგალითად, მექრ-
თამების გამო, 1789 წლის შემდეგ (პრეველი
კონგრესის მონკვისის ნები) არჩეული 10957
დეკუტატურან მხრილოდ ერთი იქნა გაძვებუ-
ლი კონგრესიდან!

„თავისუფალი ქვეყნის“ საზოგადოებრივბას
განსაკუთრებით აღმიღოთხეს ხოლმე გადასა-
ხადების შეღავაობი, რომლებსაც კონგრეს-
მენტი თავიანთი თავისთვის იმტკიცებუნ ხო-
ლმე. ახლა ისინი ცდილობენ, უარი იქვეა ამ
შეღავაობაზე, თუმცა მაინცდამანც დიდი სია-
მოვნებით როდი გაუკეთებიათ ეს. მიიღო, მაგ-
ალითად, ამას ნინაო, კონგრესმა კანონი, რომე-
ლიც კრძალავს პირადი ვიზუალების მიზნით
არჩევნებისწინა კაბინის შემდეგ დარჩენილი
ფულის ხარჯვას, მაგრამ ეს არ ეხებათ 1980
წლამდე არჩეულ კონგრესმენებს!

აბა, მაგ, კანონმდებლები რის კანონმდებლები იქნათ და კანონის გვერდი არ აუარეს! სულ რაღაც რამდენიმე საათი იყო გასული მას შემდეგთ ჩატ ჩეგაპინ ხალხს შემძირდა, მსხვერპლს გაიღებ და მთავრობის ხარჯების შემკირებას დავთანხმდებოთ, რომ სენატმა გააუქმა ყოველგვარი აკრძალვა იმ „მარცხენა“ შემოსვლების ღოლობაზე, რომელიც საც სენატორები იღებდნენ პირობის სახით ჩამომიტებული სიტყვებისა თუ სხვა გამოიკვლებისათვის. სენატის, რა იქმა უნდა, არც ნარმომადგენელთა პალატა ჩამორჩა: ამ გადაწყვეტილებათა მიღებას სულ რაღაც 30 ნამი დასტირდა (რასაკირველია, ყოველგვარი დავისა და კამათის გარეშე!). თუმცა ყველას რომ მოსწონებია ეს გადაწყვეტილებანი! კონგრესმენმა ჯეფრილდება, მაგალითად, უკმაყოფილოდ თქვა, „ჩანონებების გადაწყვეტილობის მოწოდები მეტყობილ და მხოლოდ დაკავშირებული გერთობაშია! როცა კადაგინაგი, განსაკუთრისაგული ინტენსიური და მარცხენა არ არის გადაწყვეტილობის მიღების გარეშე!“

କୁଳାପଦ୍ମ ପାତାମ, ମୂରଙ୍ଗ ଟିକିଯିବିଲାଟିକ୍ସିସ ନାମେ
 (ଏହା ଖରଜକାର ମନୀ ଅଟାଶେବାଟ କି) ଉପର୍ଯ୍ୟାନୀୟ
 ପିଲାରୀ, ଓକାରୀ, ଏବଂ କାରଜି ବାରୋଡିଲା
 କାମେନ୍ଦ୍ରିଯାଗଣ୍ଡବାଚୀ କେବାଳେବିଲେ ମନ୍ତ୍ରପାତ୍ରି
 ଅନ୍ଧେରୀଟିକ୍ ଗାସ୍‌ଟ୍ୱାଲ କ୍ଷେତ୍ର, ମାଗାଲିନୀରେ, କ୍ଷେତ୍ରକୁ
 କ୍ଷେତ୍ରକୁ ମିଳିବେ: ଏହାର ଦିନ - 66650 ରାତିରେ
 ଏହାର ଦିନ - 66250, କାରଜି - 48000, ବୋଗିର - 40700 ରାତିରେ
 ର. ଲୁଗାର ମାତ୍ର, କର୍ମଭେଦମାତ୍ର 399950 ରାତିରେ
 ଏହାର ମିଳିଲା „ଶେନ୍ବରୁରାରିସ“ ବାବିତ, ନେବି କି
 ଯଦ୍ବ୍ୟା: „ପାଲିବାର ଘୋଷାରୁ ଟିକିଯିବିଲାଟିକ୍ସିସ ବିକାମି-
 ଟିକିବି... କୁଳାପଦ୍ମ ବିକାମ କେମିକରିପାରି ପିଲାରୀ
 ଆଲାଦା, ମନ୍ତ୍ରପାତ୍ର ଏବଂ କାମେନ୍ଦ୍ରିଯାଗଣ୍ଡବାଚୀ
 କାମେନ୍ଦ୍ରିଯାଗଣ୍ଡବାଚୀ କିମିଲାରେବାବା!“ ଝେରାଫ୍ରେଶ ଏତି-

კი! — უჩირს კაცს და რა ქნას?! ნამომად-
გენელთა პალატის წევრმა გონის ალექს მა-
საგანს თავისი სახელ-უწოდა: „პირდაპირი
კაშირი არსებობს მსვილ პონორარება
და ნამომადგენელთა პალატის საგადა-
სახალ კანონმდებლობის საკითხთა კომი-
სის ცენტრა კაფეის შორის!“ ასეა თუ-
მც, ახლა კანონმდებელი არყოთან კინოს
არ არღვევს, თუ ხმას მისცემს კანონს, რო-
მელიც, საბოლოო ანგარიშით, სარგებელს
მოუტანს ან გას პირადად, ან მის ოჯახს!

არის კოდევ კონგრესშენითა შორის შემოსავ-
ლის ერთი „წყაროსთვალიც“ — საზღვარგა-
რეთ ოფიციალური მოგზაურობა! გადასახად-
თა ამერიკელ გადამხდელებს მარტო ზარშან
150 კონგრევს მე ნის ახეთი ოფიციალუ-
რი მოგზაურობანი 2, 3 მილიონ ნი დღლა-
რი დაუჯდათ! ამას თვითონ კონგრესშენებიც
არ უარყოფენ!

„ერი-ერთი მოგაურობის დროს, —
იგონებს ნარმომადგენელთა პალატის ყოფი-
ლი წევრი, — ჩათ (ჭინ „მათ“, ცხადია. რედ.)
პროგრაგაზი კიდევ ერთი ქალაქი ჩართის.
უგრავლესობაა უარი ვიქვით ამ ქალაქის
ნახვაზი. პოდა, მოხი საათი ვიცხვით,
სანამ „პოინტ-707“ ამ ქალაქი გადაუჩინ.

და გვერდი არ უკან მოგვაითხევდა
და, იცით, რაზი იყო საქართველო? ზოგიერთი
კონფრინტაციის ცოდნა ისურვა ამ ძალების
„დაოვალირება“ საყიდლების გამო, რაც
პროგრამით გათვალისწინებული არ იყო.
ცოდლების საყიდლებით „მოგზაურობა“
გადასახადოა გადაგხდელებს ათასობით
ცოდლაზე დაუჯდით.

რას იზამ, მოსანონი გულახდილობაა, თუმცა ფრიად გვიანი და არავისოვის საჭირო „თავისუფალი შენარმეობის ქვეყანაში“! ეს კია, არ შეიძლება, არ დაეთანხმო იმავე წარმომადგენელთა პალატის ნევრს რ. ღოუენს, რომელსაც გულასტყვილით უთქვასს: „სრულდება ლენინის ყველაზე არასასურველი ნიდანისართულებება, რომ ჩვენ გიგინი დავალება!“

(უცხოეთის პრატის გასაღების გიჩვილვით)

ნიკოლაძე „ამერიკას მოგასუსართან“

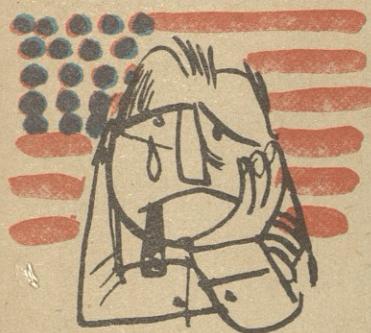
გაზეთი „ვაშინგტონ პოსტი“ ის უცხავებელი: „მატრიკულუმ ში გაცილებისას შეიძმა დედაშ ბიშვი ჩაუდინ ჩემოდაცხი, რათა აფიციენის შემდეგ სადაც უდიდესობა თასისა თვითონ აეღო!“

ქვეყანაზე უკელაფერი ხდება, რა არ ხდება, ჩამოთვალი, ძელია... მზე ბერდება, წყლი შეება, მინა ხეება, უკელაფერი ჩამოთვალი, ძელია...

ქვეყანაზე ხდება უკელაფერი, რა არ ხდება, ჩამოთვალი ძელია.. ნახევარი გამოილდება, ნახევრდება მიულია, ვერ შეება, ზოგჯერ უცბად შეება!

რასაც ვამბობ, ისიც ქველის ველია, რადგან მინა ბებერი და ბრძენია..

ქვეყანაზე ხდება უკელაფერი, გაიმსეხნოთ, ჩამოთვალი, ძელია!

მაგრამ, მაგრამ ეს, ეს როგორ?! როგორ, რანაირად?! ფიქრშიაც კი გავიდეთ ნამით?! ვეითხულობ და თვალი ცრემლად ლლვება!.. (კი უნდებს ამგვარ სურვილს ნადილს?) მინა უნდა იავარეჭმან, მინა — მინისტრებმა, თუ კაენის დაბოგინიბს კიდევ მხავსი ლანდი!

იბადება ხომ ნაყოფი სატანის და ნეკლის, მაგრამ მანიც ამდაგვარი?! — ძნელია! სასჯელს რადა?! — სასჯელს როგორ ელის?! გაფიქრებაც, გაფიქრებაც ძნელია!..

ეს — დაწევლა ადამის ძის მოდგმის, ტრილობიდან მარად სისხლის დენა!.. სჯობს გაქვავდე, ვით მუნჯია ლოდი, სამუდამოდ გაიუქმო ენა,

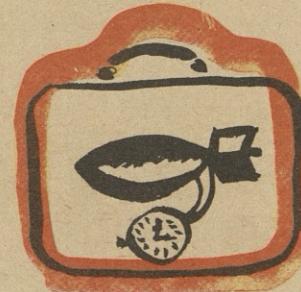
ვიდრე ის თქვა ლექში, რაც რომ... სჯობს დამუნჯდეს სამუდამოდ ენა!.. ინდილის მონოლიგი აშშ-ის რჩასი ცლის თავზე! ზეიმობ რადა?! ჩინ-მედლების გიყვარს უდარუნი? თვალში რომ ჰყვავის ცრემლისმდენი კვამის რტები?! ჭირის თვლისგან სახე, ტანი, გულდალარული, მომლოდინეა მტიმე დადეთა განმარტობის!

იგი დუმუზი, ენჯიმდუ თუ სალვორ პინკი, მიშტერებია განტევების მყუდრი სანუტრის, ამდენი ხანი? რასი ნელი ინდიერია ნესტანს, იინათისს ქაჯის ურიცხვი ლეგიონი დაესაკუთრა! ციდან მინაბდე კურ მიითხეს ლრუბელა ფლასი და სმენას კანრევს ძვალე — ტყაბი, ტყავზე კი — ხრტილი! კინ გავალადა, გაცოლინა შენ შენი ფასი?! ზეიმობ რადა?! როცა ნარდვნა მონკედა ტირი გადალება დაბინდული გაენს ნერი ვერად მზის ასაბიაც, შექს არ ირეკლეა ფირუზ-ლალი და ამეთვისტო! აქ მოვდივარო, მერამდენე ნერინგადო, და ველარა ვცნობ, ვერა, ადრე მეომარ

თვისტომს!

არტურ ვილსონი სამშობლოს ჩივის ვინ გყავს პატრიონად? ვაი, მაფია!!! სამშობლო მას ხომ ფეხზე ჰყიდია! აქვს სავალალი ბიოგრაფია, როგორც იტყვიან, კიტრად გყიდია!

ჩინ-მედლებისა და სახელ-დიდებას — პატრიოტობას დაჩქერებულან!.. თუ აღშენებას ვინმე გპირდება, — დაქცევის ციხე აშენებულა!!! პანდორას ყუთი ცარიელია და უამი მეფობს კვლავ განქიქების!.. რა გითხრა? განსჯა ერთობ ძნელია: რა იყავ, რა ხარ, ან რა იქნები!

ტალღას მიენდე, როგორც ნაფოტი, გველად გეხვევა ფიტრი, სური გარს და სახფალი დღის ეშაფოტი სანამდავს განვდინ უცხო სურიგატის!

დიდი ხანია, კერძი იუდის გამხდარსა განგატერთ ჭიბის სავსებად! დღეს ფილანტროპი რომ საქმე მიუდით, — მალე ნასახლარს დაემსგავსები!

ვთქვათ: ტანჯვას ვინმე გაეკამათა ჰყვავის ლიმილი გესტემპარავი: გაფიქრებარავი: გაფიქრებარავი: გაფიქრებარავი:

არეზიდენტი, სახელმისამი მღივანი და მრჩეველი ტრიუმფი-ცეცხლი — (ელვარებდა უნინ) კიტცალი, ლილაქვა, ქარვა,

იასპა თუ ალმას-კრისტალი, იქ, დღეს, პრეზიდენტი, უზის გვერდით კანიფერშტანი და თვალს ავლებენ სამერმისოდ მომდგარ ნლის თარიღი!.. კანიფერშტანი

როშარია სიღატავ-ძრწოლის, რეჟისორია, მპრიანებელი — დადგმის თუ როლის! კანიფერშტანი მწერალია, დიპლომატია, მოკლედ, ორივე მამამთავრობს კრულ დინასტია! ახარისხებენ თიორეულ შტატს ბარგი-ბარხანით; საბრძანებელიც იძარცვება, გადის რაც ხანი! დღე ხვალინდელი — დღევანდელი რნმენის მხეტავი, პო, სახელმისაფ მდივანა კანიფერშტანი! თითო-ოროლა პოეტი თუ ტაეგმასხარა, უჟატისებლად პრეზიდენტის ნინ რომ დამჯდარა, ადგენერ გეგმებს — ვის, როგორ და... პრობლემებს ქმნიან და, უმიზეზოლ, ხშირად ბალზე ამყნობენ ქლიავს!

თავიანთ თავით კმაყოფილი გახლავან მეტად და ასე მძლავრობს პრეზიდენტთან განგსტერთა სექტა! ხალხი ლელაქს და... მუშტექერული კმბობს: — როდემდის?! თუმც საბოლოო განაჩენსო დაველოდებით!

ადამიანისა და მოს საქმიანობის გასახელება

— როგორა ხარ?
რას აკეთებ? —
ნაცნობს ვეკითხები!
— არა მიშავს,
კარგად მძინავს,
დილით გვიან ვდგები!..

— კაცო,
დღეს რა გააკეთე?
ანუ ვის რა აოგე?
— დავიბანე პირი, მერე
ვისაუზმე კარგად!
— კიდევ?
— კატას ვეთამაშე,
გული შევიჯერე!
დაჭიდალე და ლოგინზე
ნაიორნექ მერე!
— როცა დაისვენე?
— ვისეირნე გააუთ,
მაგრამ დავილალე,
შემოვბრუნდი მალე!
— კატის გარდა,
მეგობარი
ნუთუ არვინ არ გყავს?
— არა, არ მყავს,
მეგობარი არ მტირდება, რადგან
ჩემთვის, ძმაო, მეგობარი
მოსაწყენი გახდა!..

ჩვენი სუუარისა შერნალ „დრუჟა ნარზელის“

სამართლები

მთავარი რედაქტორი სერგეი გარეზლინი

სამართლები

ლმერთო ჩემი!
ზოგიერთი ასე როგორ წახდა?!

საზამორი

ტრაპახობდა საზამორო
ურცხვად ამდენ ხალხში:
— რა მძიმე და მნიშვ ვარ,
შემომხედეთ ერთი!

დაუჯერა მყიდველმა,
ძლიერ წაილო სახლში,
როცა გაჭრეს, აღმოჩნდა
ქალალდივით თეთრი!

საზოგადო

ბევრი არის მიწაზე
ფრინველი და ცხოველი,
თავის ნიშან-თვისებით
განირჩევა ყოველი..
ლომი — უკე ღმია!
ღმი — ღმის საქმეა!
ღმი თუმცა ღმია,
მაგრამ რაღაც იკლია!
სპილო მართლაც დიდი,
დადის მეფურ იერით,
წყნარია და მშვიდია,
ხორთუმი აქვს ძლიერი!

აქვს აქლემსაც საქები
ბევრი!
კუზიც უხდება,
მაგრამ რაა აქლემი?
თანაც სულ იფურთხება!
უირაფს — გრძელი ეისერი
ირემს — მარდი ფეხები!
ეურდღელს — ძილი ფხნილი!
გარეულ ტაბს — ეშვები!
ორბი არის, თუ ზებრა,
არნივი, თუ არჩევია, —
თავ-თავისი ლირსება
სუყველას გააჩნია!!
მაგრამ არ აქვთ ხელები
და არც შრომა იციან! —
შრომის ბედნიერება
მხოლოდ კაცთა ნიჭია!
შენ ეი, ძმაო, ამქვეყნად
ცხოვრობ საალალბედოდ
და ცხოვრების იბეზე
დახვალ სვენებ-სვენებით! —
საქმე უნდა აკეთო!
საქმე უნდა აკეთო!
საქმე უნდა აკეთო! —
იმიტომ გაქვს ხელები!

თარგმა ელდარ ერისავაძე

ანდრეი პრიშანოვსკი

(უკ რ ა ი ნ ა)

ვ რ ა ზ ე ბ ი

- სუბიექტურად ჩვენ, ყველანი, ობიექტურნი ვართ!
- მისი დებიუტი გედის სიმღერით შედგა.
- ის ყველთვის მომხრე იყო, ოლონდ არ იცოდა — ვისი და რისი.
- ტუილი, თითქოს ზოგიერთი აფორიზმი ზოგიერთ რო-
მანს უდრიოდეს! — ეს პონორარების უწყისმა უწყის.
- სიცდისი მასში თავხედური ხმით ალაპარაკდა.
- ისე გაილ ეშა, გამოსაფხიზლებელშიც აღარ შეუშვეს.
- ეპიტაზი სცენარის ტის საფლავის ქვაზე: „პირვე-
ლად — უთანავტოროდ“.
- გუნების ერთ-ერთი საოცრება — ჩაფიქრებული ბრიუვი.
- კაპაციელგეპზე გათელეს.

უკრაინულიდან თარგმა ვაშა დოლგაიამ

ნახ. გ. ვაჟაპესა

აა თუ ეიკითხე, უთხარი, ფართი არ არის-
ორ!

КРОКОДИЛ

ნახ. ვლ. ღობაძემშვილისა

— გადავცევით, დისერტაციის დაცა და დასარტაცია ანი
ერთდროულად იყოს!

፭፻፯. በዚህን የሆነዎች

გენაცი თუ არა ვსოდებები?

ନାଥ. ଗୋପନୀୟ ପାଲାଦେବ

ჩვენი სტუდენტები

ՎԵՐԻՉԵՐԱԿԻ „ԱՌԵՎԵՆՈՒ”

— ୩୫୮୨୦ — ପ୍ରେସ୍ ଟାଇପ୍ କରିଛି ଡାଃ ଅମ୍ବାଶୁକ୍ଳ 1943
ଏହି ଲେଖନ ଶୁଣୁଥାଳାଣି ଏବଂ ଶୁଣୁଥାଳାଣିଗାନି (ଶୁଣୁଥାଳା
ଏ ଲାଭିତାରେ କରିବାର ପାଇଁ ହିନ୍ଦୁଙ୍କାରୀ ଶୁଣୁଥାଳାଣି ଗୋଟିଏ
ପାଇଁ); ବେଳାପାଇଁରେ ମଧ୍ୟମାର୍ଗରେ — ଶୁଣୁଥାଳାଣି
ରୂପରେ; ଶାବଦାରରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚାରଣରେ (ବେଳ ଶ୍ଵରେ ଅମ୍ବାଶୁକ୍ଳ
ଶୁଣୁଥାଳାଣିରେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କାରୀ ଶୁଣୁଥାଳାଣିରେ କରାଯାଇଥାଏ
ଏହାକୁ ଶୁଣୁଥାଳାଣି କରିବାର ପାଇଁ କାହାରେ କାହାରେ

— ჩვენი მარატის ახალ
გამყიდველს ახალი ფასები
ოჰკუვა!
— ჩვენს ახალ დირექტორს
კი — ძველი ინტრიგები!

ଓମିଳିକାରୀ ଏହି ଲାଗି ପାଇଲା
ପାଇଲା ଶାକାଖି ଆଖିଲା — ଲୁହିର୍ଭେଦ
ଦେଖିଲା ଶୈରତୁପ୍ରାଣ, ଦେଖିଲା ଦୁଇ
ପାନୀଙ୍କା!

თავზე რაც აქვს, 30-
წავის უჩვენებს! სამაგი-
როდ, ენით იქსებს ამ დანა-
კობა!

დროისა; ნამეულის საჭლევრგარეთს მრავალ კეცენაში; ჟავას მდგრადი და დიდი არია, „ნინია“ სატურის საზღვრებს გათვალისწინებული ეჭვს სატურის სარინის ტურქეთი გამოიყენება გალიერე.

ტარებ! — თქვა ასპირინტმა
დისერტაციის დაცვის წინ!

ଓଲିବ କେ କେବ. ମହାରାଜ
ଲି ମାନନ୍ତି ଏହି କରିବ ମୁ-

ନୀ କୁଳାଙ୍ଗି ଶତ୍ରୁ ଲୋକୁ
ପ୍ରିସ୍ତେରି ମ୍ରଦୁଳକ ନାହିଁର.
ଏଲୁ ହିସ୍ତି ନାହିଁ ଖରି
ଧରୁଥିଲୁଣୁ, ଯି ପିଲେଖାଲୁର
ନାହିଁ — ଘରଟହେବା ପ୍ରା-
ଏରକୁ-ଏରକୁ ଫଳିଷ୍ଟାର
ଲୁ ତମି ରୂପରୁ, ପ୍ରାପ୍ତ-
ତାପୁ! — ନୀମ ପାବୁଣି.

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ

ყვავს კაპალი გააგდებინა

— ଏହି, ଏହା, ଦିଲ୍ଲିଯିର ଗାନ୍ଧା ମାଝିଲେଖିବ
ମୋରୁଙ୍କାରୀ ଶୁଣେବା ଉପରେରେ କାରନାହା? ..
— କାହିଁବେ ଦା ତାଣ୍ଡବ୍ୟବୀ! ..

— କେବଳିଲେ ରା ତାପିଳୀ ଜୀବିଲୀ ମୁଣ୍ଡୁ, ରାହେ
ଶର୍ମିତି ଏବଂ ଦୟାକ୍ଷରୀ? ଶାର୍ମିତି ଏବଂ ଦୟାକ୍ଷରୀ?
— ମାନ୍ଦି? ଶାର୍ମିତି ଏବଂ ଦୟାକ୍ଷରୀ?
— ଅମ୍ବିକାରୀଙ୍କାମନ୍ଦି କାହାମାନ୍ଦି ଏବଂ ଦୟାକ୍ଷରୀ?

“ପିକ୍ପେରିସ” ମାତ୍ରାଲ୍‌ଯୋଗି ଟାରାର୍ଡ୍‌ରେ
ଛୁଟି ଅପରାଧ ଆଶ୍ଵାସାବାଦ

82

ლიკ გარემო გიგანტების გამარჯვება!

კრისტიან გამარჯვების კურიერი

უკვე სამოცის გამხდარა
ჩვენი სახალხო მხატვარი —
მისი სულივით დიდი და
მისი გულივით მართალი!
გიგანტი — ჯანსაღი სიცილის
ხორცებსამა, ანუ გელოსი —
უსაზღვროდ პოპულარული
კაცია საქართველოში!
ნახევარშტატობს დოცენტად
სამხატვრო აკადემიას!
არავის დამუქრებია,
არავის დაპერადნებია!
წერს და აქვეყნებს სატირულ-
იუმორისტულ მოთხოვებს,
რომლებიც უპასუხებენ
თანამედროვე მოთხოვნებს!
გიგანტს ერთ ლექსზე შეიქმნა
შესანიშნავი სიმღერა,
მას „სადღეგრძელო“ ჰქვია და
ყველა ქორწილში იღვრება!
თბილისში ფეხშურთს თამაშობს,
კოცონთან ცეკვავს შატილში,
როგორც ოსტატი სპორტისა,
როგორც სახალხო არტისტი!
ესანეთს გახლდათ! მაღრიდში
ვიდოდა ძლევამოსილი
და აქუხებულ სტადიონს
ესალმებოდა როსივით!
ხელმარჯვედა სცემს ჩოგანსაც
(ლექსი ხომ მისი ჰოპია!),
გიგანტს ყოველმხრივ შესწავლას
ვერ შესძლებს გიგანტოც გიგანტი!
შორს გავარდნა სახელი
და დადის პირმოცინარი!
პატარა ბავშვმაც კი იცის,
გიგანტი ბიძია ვინ არის!
მოვლენილია ამქვეყნად
სიცილის სამოციქულოდ
და ნიანგელთა გვარდიას
ლიდერობს სამოციქულით!
ამშვენებს კარიკატურის
მსოფლიო ანთოლოგიას!
გულახდილად თქვა ბიძსტრუპმა:
„გიგანტს სუყველას გვჯიბია!“
დღეს ჩემი გიგანტი ბრძანდება
ჩემზე ერთი ნლით უფროსი!
მისი ერთგული ნიანგი
ვლოცავ, ნათელ შუბლს ვუკოცნი!

ლეიტონა ისე დამსაჯა, რომ ეს უკანასკნელი ათა-
ნელია, გიგანტი ფირცხალავას ქეპის მეტი, თითქმის არ-
ფერი გამიკეთებია! ვინ იფიქრებდა, რომ ჩემი ცრუნვებული
საუკეთესო ნლებს გიგანტი ფირცხალავას აპოლოგიას. შემა-
ნევდი. მაგრამ ვის უსაყვედურო, როდესაც ეს-საქართველო-
სა თვით გავიხადე პროფესიად. ცოდვა გამხელილი სჯობს,
არც გიგანტი ფირცხალავას უთხოვია მაინცდამაინც,
მაქეო! ერთხელ ისიც კი მითხოა: — რას მამადღი ამ შენს
შეტას, თუ გინდა, სულაც მაგინეო! — და ახლა, ცოტა არ
იყოს, შეურაცხყოლი, სწორედ ამ განზრახვით ვუზივარ
საწერ მაგიდას. დიახ, გაბრაზებული ვუზივარ საწერ მაგი-
დას, კედლიდან კი დამცინავად მიმზერს გიგანტი ფირცხა-
ლავას ხელი შესრულებული, შარვალშემოგლევილი, პე-
ჩანგშემოგლებრეშილი, წარპეპაპრეხილი, ბანჯგვლიანი, გა-
უპარსავი და თითქმის ფეხშიშველი ჩემივე კარიკატურა.
ეს ის კარიკატურა, რომლის ნახვითაც შეძრნუნებულმა
მამაჩემის ძმამ, ალიოშამ მკითხა:

- ვინ დაგხატა, პიჭო, ასე?!
- გიგანტი ფირცხალავამ! — ვუპასუხე.
- არ შემოუშვა სახლში! — თქვა მან და კარიკატურას
თვალი აარიდა.

— რა უცნაურად გამოყოგილა გაგია თებრონი?
— რა ენას, ჩვენი სოფლის მაღაზიაში, იმაოროზულის
გარდა, სხვა არაფერი იყიდება!

— რატომ?! — ვეითხე მეგობრის დაკარგვის პერსპექტი-
ვით შეწუხებულმა.

— მტერია მაგი შენი! — ისე მითხრა, შეკამათება ვერ
შევძედე.

ისე, იცოცხლეთ, კარიკატურას კი ანერია დიდი ასოუ-
ბით — „მეგობრული შარუი“, მაგრამ მეგობრებს ასე ხატა-
ვენ?! გათავდა! ეგ ნომერი აღარ გაუვა გიგლა ფირცხალა-
ვას! მე ასე მესმის: — ცალმხრივი მოძრაობაა კარგი და
არა — სიყვარული!

მაინც რა ნახა ქართველმა ხალხმა ამ ბურთივით მრგვალ
კაცში, რომ ჩააბარა განუსაზღვრელი პოპულარობის მან-
დატი და გაუშვა ამ დალოცვილ დუნიაზე?!

ლამაზია?! — არა მონია!

ლონიერია?! — მაგის გალახული კაცი ჯერ არ მინახავს,
თვითონ კი — რამდენჯერაც გნებავთ!

მდიდარია?! — მრცხვენია, რომ ვამბობ, მაგრამ, აგერ
ათი წელია, ჩემი ასი მანეთი მართებს და არ მიბრუნებს!
სერიოზულია?! — ისე რა ვუთხრა მაგას!

აბა, რაშია საქმე?

ახლახან მისი ნახატების გამოფენა იყო, სამ თვეს გაგრ-
ძელდა. ჩავიხედოთ შთაბეჭდილებათა წიგნში, იქნებ იქ
წერია რაიმე საგულისხმო.

„გმადლობთ, ბატონო გიგლა, მშვენიერი ხელოვნებისათ-
ვის!“ — წერია პირველ გვერდზე. — ეს, აღბათ, ვიღაც
ზედმინევნით თავაზიანი კაცის დანერილია.

„ამის მსგავსი არაფერი მინახავს!“ — ეს ვიღაცაა, უნა-
ხავია!

„შენ შემოგევლოს, გიგლა, ჩემი თავი, ასე რომ გვასახე-
ლე!“ — ეს ნამდვილად მისი ნათესავის დანერილია.

„მთელ საბჭოთა კავშირში შენისთანა კარიკატურისტი
არ იქნებოდეს იქნება!“ — ამას, წყალი არ გაუვა, მეგრელი
დანერდა.

«Я не на выставке нахожусь, а на празднике таланта!»

— ამის დამნერის ისიც ვერ გაუგია, გამოფენაზე რომ იყო
და, რა უნდა ველაპარაკო?!

„მე ძალიანი ვცუხვარ, დიდად ჰატივცემულო გიგლა,
რომ თქვენა, ინგლიშელი მხატვარი არა ბრძანდებით!“ —
წერს ვიღაც ინგლისელი ქართულად. მაგას ჩვენიც ვწუხ-
ვართ, ბატონო!.. და თუ ჰერინია იმ ინგლისელს გვთხოვთ
და არ გავატანთ, ძალიან ცდება! — წაიყვანოს და ღმერთმა
მოახმაროს!

„შენ თვითონ ხარ მაიმუნი!“ — უცვნია თავისი თავი
ვიღაცას.

„ყოჩალ, გიგლა, მაიმუნს რომ წერა-კითხვა ასწავლე!“ —
ამხნევებს მხატვარს ვიღაც თავხედი იქვე.

და ბოლოს:

„ულრმესი მადლობა, ბატონო გიგლა! თქვენმა ბრწყინ-
ვალე კარიკატურებმა ძალიან დაგვაუიქრეს ქართველები!“

— ეს აშკარად თვითონ გიგლას დაწერილია და, საერთოდ
მსგავსი დითირა მბებით სავსე ამ შთაბეჭდილებათა წიგნის
ეს სამტომეული ორგანიზებულ ხასიათს ატარებს ჭა მან-
დატამანც საგულისხმოს არაფერს გვეუბნება! მაინც რა-
შია საქმე, რით ავხსნათ ამ კაცის ასეთი პოპულარობა?!

მაგალითად, ერთმა მითხრა — მაგას, თავი კი არა, გული
აქვს დიდიო!

მეორემ მითხრა — კეთილშობილი კაციაო!

მესამემ — პატიოსანია!

მეათასემ — ნამდვილი მამულიშვილიაო!

მემილიონემ — ნიჭიერია, ბატონო, ნიჭიერიო!

ყველა დანარჩენმა — ხალხის ნიალიდან მოდის, ხალხის
გულში იხედება, ხალხის ფიქრის საკუეა და მეტი რაღა
უნდა იყოს ერთი უბრალო ქართველი კაციო?

მართლაც, რა ქას ერთმა მამულისათვის თავდადებულ-
მა კაცმა, რომელსაც თავისი ნათელი სულისა გამო, სუფთა
გულისა გამო, ნიჭიერებისა გამო, საკუთარი ხალხის უზო-
მო სიყვარული დაუმსახურებია და ერთი პატარა, ჯადოს-
ნური, ფერადი ფანქრითა და ფუნჯით ის უზომო სიყვა-
რული ერთი ასად დაუბრუნებია თავისი კეთილი ხალხისა-
თვის!?

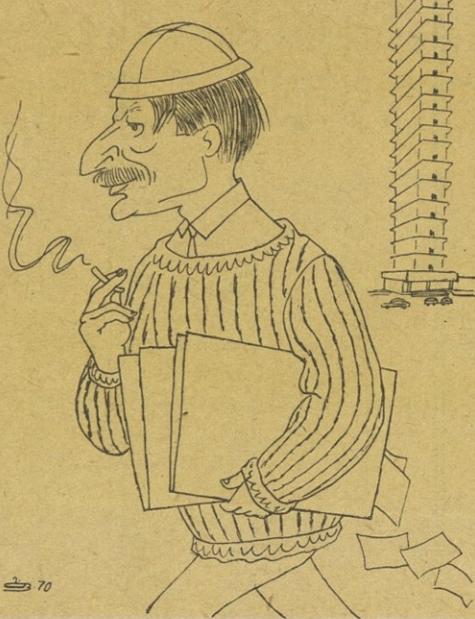
... და კიდევ ერთი საიდუმლო აქვს გიგლას: კერძოდ ის,
რაც მე დამემართა — რამდენჯერაც მივუჯექი საწერ მა-
გრამ მის ცხოვრებაში ამ ათ წელიწადში არაფერი არ შეცვ-
ლილა — არც წონაში მოუმატებია, და, რა თქმა უნდა, არც
დაუკლია (არ დაუჯეროთ, ათი კილო დავიკელიო, რომ
ამბობს!), არც ცოლი შეურთავს (ვინ იცის, იქნებ, ანი იფი-
ქროს!). მოხდა მხოლოდ ის, რომ საქართველოს სახალხო
მხატვრის წოდება მიიღო, რაც, მის გარდა, არავის გაუგია!
თუმცა ამას თვითონ გიგლა ასე ხსნის: „ჩემი წიგნის წიგ-
ნისტყვაობას რომ მინერდი, ხალხს უკვე მაშინ ვეგონე სა-
ხალხო მხატვარი!“

მგონი, ამ შემთხვევაში მართალი უნდა იყოს საკუთარი
ხალხის უზომო სიყვარულით დღენიადაგ მთვრალი მხატ-
ვარი გიგლა ფირცხალავა!

1982 წ.

საქართველოს სამეცნიერო კულტურული მუზეუმი
საქართველოს სამეცნიერო კულტურული მუზეუმი
საქართველოს სამეცნიერო კულტურული მუზეუმი

ტკბილ საქართველოს
გულისთვის
დაუცხრომელი შენება! —
შენებაშია მშვენება!
დროდადრო თაზისივით
იღლვებს ტურფა ჩვენება! —
ჩვენებაშია მშვენება!
დავილალეო, არ მითხრა,
მურმან, სულ ბრძოლა
გენება! —
მაგ ბრძოლაშია მშვენება!

მურგან ლეგანიძე

მარათ — ნახევრად ხელობით

გამოხვევლობა „მურმან ბ“
(დირექტორი და მთავარი რედაქტორი —
მურმან ლებანიძე) გამოსცა
მურმან ლებანიძის არაჩვეულებრივი
„რჩეული“.

როგორც ყოველთვის, თავისი ამ
ნიგნის რედაქტორი, ტექნიკური რე-
დაქტორი, სატელესტი შრიფტის ავტო-
რი, კლავიატურაზე ამწყობი, ჩამომს-
ხმელი, დამკაბადონებელი, ასოთამწყო-
ბი, ელექტროცელოფანზე გადატები,
კორექტორი, რეტუშორი, მბეჭდავი,
მკნავი, გამომშვები — არის თვითონ
მურმან ლებანიძე; (სხვათა შორის,
„რჩეული“ ავტორმავე ააწყო გამ-
სახეობის წიგნის ფაბრიკის ფოტოწყო-
ბის მანქანებზე).

ყდა, ფორმაცი, ტიტული, ფოტო-
კორტეგი, ლრმა ბეჭდების, მაღალა;
ბეჭდების, ოფსტერულ ბეჭდების, ფერადი
და შავ-თეთრი ჩანართი ილუსტრაცი-
ები, ერთი ჩასადები საქართველოს
რუკა წარწერით — „არვითორი სხვა
საშობლო, ამაზე მტკი, არ გამაჩ-
ნია!“ — ეკუთვნის მურმან ლებანიძე,
ამასთან სპეციალური საბეჭდი ქალა-
ფიც — №1—60 X, 1/16 — თვითონ
შეარჩია და იმოვა.

„რჩეული“ წარმოებას გადასცა
მურმან ლებანიძემ 1. X. 82 წ., ხელი
მოაწერა დასაბეჭდად 2. X. 82 წ., დაბე-
ჭდა 3. X. 82 წ., გაიტანა გასაყითად
4. X. 82 წ. პირობითი წაბეჭდი თაბაზი
46, პირობითი საბეჭდავატარება 47,
სალრიცხო-საგამომცემლო თაბაზი
32,85, შეკვეთის № 294, ფასი 3 გან.
70 კპ. — განსაზღვრა მანვე. ისე რომ,
გამსახური და მიზი გამომცემლობა
„საბჭოთა საქართველო“ ამ საქმეში
არ ჩატრევით.

დაბოლოს, მურმან ლებანიძემვე და-
დგინა ტირაჟიც — 3,131,000 ცალი (და-
ახლოებით იმდენ, რამდენი ქართვე-
ლიც საქართველოში ცხოვრობს).
„ურჩეულოდ“ დარჩენილი წიაღი

პოეზია ბატონი მურმანს აუფეთქდა ატომურად!...
ხანძარივით სახელი აქვს! — რომ ვთქვათ მისებრ ხატოვნურად
ლომის ბრდვინვას, ვეფხვის ნახტომს ასტრიქონებს
ჭადრიცნურად!...
ზოგის ლექსი ავად რომ მხდის, მისი ლექსი ამ ჭრულ მეტერებს!
ცხელი სუნთქვით ასუნთქვინებს, რაც სულიდან ამოძრულა!
გულით დაქვს ხაჯლები და სიტყვას გულის სისხლით სურავს!
ლექსის ხერხის უდარებლად მცოდნე არის რუსთველურად!
დგას მტკიცედ და შეურყევლად საქართველოს სამსახურად!
რაც ზეგარდმი ნიჭი არის, ყველა მასზე გარდმოსულა!
ბევრი ჭირი გარდიხადა, ბევრჯერ იყო მარტოსულად!..
თმაზე თეთრად დაათოვა საუკუნემ ქართველურად!
თავის დიდ ერს — გულადს, პურადს მხარში უდგას ვაჟუაცურად!
გენიოსთა ლექსებს თარგმნის დიდოსტატურ-ტკბილეართულად!
ბავშვებისთვის წერს ბრნიკვალედ, მიმზიდველად, მაგნიტურად!
ერისკაცის უუმძიმეს ტვირთს ატარებს ტიტანურად!
სატირის და ირონიის თავზარდამცემს ავლენს უნარს!
მისოდენი ენერგია აქვს მარტო მზეს, მარტო ურანს!..
პოლემიკას გამართავს და — მოპაერე ოფლში ცურავს!..
ყველაფრისთვის, ყველაფრისთვის ვადლეგრძელებ ბატონ
მურმანი!..

კიდევ ას წელს იცოცხელოს და დაისტამბოს ათტომურად!

ზაურ პოლქვაძე

საქონაცო-იორნიცო ლიტერატურა

უქუღო ღებელს
ქუღინი გლოლელი შეხვდა,
თოვდა, ყინავდა,
ის უქუღო წიფელას ჩეხდა;
გადაეკიდა
ქუღინი: „ამ ზამთარშიო
ასე უშესოდ,
თან უქუღოდ რაფრად დარჩიო?!”
უქუღომ უთხრა:
„რა მაქს ლმერთთან სამდურავიო,
აორიელ საბეჭდოს
რად სჭიროს სახურავიო?!”
მკითხველი ჩემო,
ჩააკირდი ორნეერს და ორკაპს —
ხუმრობა ესე, ორმხრივ მჭრელი,
ორლესულს მოჰგავს;
გაზილი სიტყვა,
ელვარებით გლეხაცურ ხაჯლის,
ვითომც უქუღოს,
მაგრამ იქვე ქუღინის დასჭრის...
ასე უქუღონი
გულუბრყვილო ჩენენს რაჭულ მთებში
ყრუ ხეობებში —
ჭიორაში, გლოლაში, ღებში

კაცი — გაუზუბელი დადის,
კაცი — ღრუბელივით დადის,

სპასალარის მიხრა-მოხრით,
მკაცრი გამოხედვით ყალის...
ანუ — არის ბრძენი ვინჩე,
ანუ — ქატოდ არ ლირს მჭადის,
ამას ვწუს და ამას ვსტირ მე —
ჩვენი მოტყუება სწადის!..
მაგრამ ოცი წელი გადის!
ვთქვი თუ: არ ჟყავს მთქმელი მართლის,
თვითონ კუისარმა უთხრას,
რაკი წელიწადებს არ თელის!
მაინც — იანვრები ბარდის,
სდევს თეპროვლებს ჭყაპი მარტის —
არცა — ქვეყნის ბოსტანს ბარავს,
არცა — ქვეყნის ვენახს ხარდის,
დღესა ყოველს ესრეო სწადის:
ზუსტად ნახევარზე ათის
„ვოლგის“ სავარძელში ჯდება
მიღმა — აბრეშუმის ფარდის.

1977

1977

თარდაგებულს ყიდულობს
გლეხი ცეცხლი და საჯახის,
პუნქ ქარხნისას პკითხულობს,
ცოტის კაფეც დადგებულობს,
კუდეც თვალებს ქაჩავს.

შექარს წყალში აზავებს,
სვამის ქიმიურ მაჭარს,
სვამის და პილეც გაძალებს
შხამს გაძალებს საზარელს
შაქარ-წყლს და ჭაჭას.

გლოლის — ხარი დათვლილა,
სორს — საერთოდ არ ჩანს;
სოფლის დღეები დათვლილა,
უდელა არ გათლილა,
ტაბიკი არ გათლილა
ოც წელიწადს რაჭას...

მეზვრევ, მეხრევ, მყნობელო,
დრო დაგჭყვის „ჰაიტ!“
მარჩხალო ყოფილო,
ან დაგვრჩენ რაით?!
საით, საით, სოფელო,
საით, საით, მშობელო,
თუ კაცი ხარ, საით?!

1979

კითომ ციხე ხარ ასალებელი
და ირგვლივ თათრის სპა-ბანაკია:
შენ ზიხარ, შენთვის თაგჩალებული,
ზურგსუკან — შენზე ლაპარაკია...

ლაპარაკობდნენ ქემაინც მტრები!
პირდაპირ გეტყვი, რახან აგრეა:
მაგათან თვრები, მაგათოვის კვდები,
რომ ჰკითხო, — ყველა ამხანაგია...

რაკიდა პირში არავინ გეტყვის,
ზურგსუკან გულში რაც სანაგვა,
არც საზარალო არ არის შენთვის,
პირიქით — ბოროტს გზა ჩარაგვია...

მაშასადამე, რალაცად ლირხარ
და შენი ყოფნა დასწახია...
პირუმტყუცობას კაცისას სტირხარ
მას, რომ...

ნუმერა და ტალაბია!

1980

— რაფრად ხარ?
— რაფრად ვინები?
— ხომ კარგად?
— ასე, საშალოდ!
— ონს გაგირვეკს თივნები!
— პო! ბიჭი ფულს მწერს საჩქაროდ!
— სხაფარინგ? სახლისას რას შერები?
— რას ვიზამ? შეჯდენ უარზე!
— ნებულაც თავლია დარჩები!
— აპა! ვარ ასე შუაზე:
— იქით — მჯობნის-მჯობნებში,
არც მთლად ობლებში აღრევით,
(თუ გინახავს!)
ლობეში.

გაკეხებული ძალივით!

1977

ცცნობ ნიგნის ჭიებს, —
ნაკითხული ნიგნების ეშით
გათი რემინტონით
(უცხოვრებლათ!) დანერილ ნიგნებს;
ცცნობ უნიგნურებს,
მნარმობლებს ნიგნისას ჩეჩქად —
ჩემი სალამი
ნიგნერ და უნიგნურ ჯიგრებს!..

მაგაგს ნიგნის ჭიაც
(ეგ აზრს მაიც გაგიზიარებს!),
მაგაგს უნიგნურიც —
ნიგნებს ნერს და მაღიზიანებს.

1977

ძართვალები

სმამ მსუყემ და ჯანიერმა
მატარებელი შეპყრია:
— „ეართველები?“ რაც ხალხი ვართ,
იცის, ძამა, ქვეყანამ!

ორი კაცი სუფრას შეიქმნა,
სამი კაცი — ქეიფს!

ოთხი კაცი — არიფოინს,
ხუთი — პარტიას!
ექვსი კაცი — მანიფესტს ვწერთ,
შვიდი — ქარტიას!

ჩვენ რომ ასი კაცი ვყოთ,
ჩვენ რომ ერთი პირი გვერდეს,
არ გვალოდეს საქილივოდ,
თან — ბილიკიც ბილიკობდეს,
მაშინ, მაშინ...“

— „რაი, მაშინ?“

— „რა და... ეუჳ, გიფია!
მომაშორეთ აი ბავშვი,
ჩვენია თუ ალიფაში,
თუ კაცი ხარ, ვისა?!

ჩემ თავს ველაპარაკები,
ჩემთვის ვყვები, ბიძია!“

1979

თვეები დის და დღეები მიხტის
უახლოვდება პოეტი სიკვდილს.

ეგ — არაფერი! ვინ არის იგი,
ვისოდეს შეცვლილა ბუნების რიგი?!

ერთხანს უსინჯე კიდევაც კბილი
სიკვდილს — ერ იყო ძილივით ტკბილი...

კი, ორჯერ-სამჯერ კინაღამ მოვკვდი,
მაგრამ რაკიდა კვლავ ხიდზე მოვხვდი,

ვუახლოვდები რაკიდა სამოცს
(სხვა საპატიო მიზეზთა გამოც!),

მე გადავწყვიტე სიკვდილი გვიან!
კი, იმნაირი ქარები ქრიან,

მე უნდა ვნახო მზე, მთვარის სასძლო
ამ საუკუნის ბოლომდე გაეძლო!

ამ საუკუნის თოვლები ვალხო
იმ საუკუნის გორები ვნახო.

მე უნდა ვნახო: კეთილს დოროფს,
ვის რა მიეზღვის, ბოლოს და ბოლოს...

ვნახო სინათლე მშობელი ხალხის,
ოცდამეერთის დავესწრო დილის

ათასნლეულის დაწყებას ხალხის
და მერე მოვკვდე მშვიდად და ტკბილია!

1980

ოჯახი

— ჩუმად! ბავშვი არ გააღვიძო!

დალლილია, გვიან დაწყა დასაძინებლად!

— მაინც, რამდენი ნლისა არის,

„ქალატონო“, ეგ თქვენი „ბავშვი“?

— ცხრამეტის გახლავს!..

— არც მე ვიყავი რცის, როცა სანგარში

ვიდე!..

ფუჭ! მეზიზლები!

მამა ვარო, შენც იტყვი კიდევ!

1969

მაგასთან გასვრა არა ლირს —

უშვერად ჩმახავს მალაყებს;

არ არის შენი ბანკის —

სულ სხვას ეკუთხნის ბანაკებს;

ველად გაგრეცხავს არაგვი,

მოგხვდება ჩეაფი ტალახის —

გაგონერის და გაგატალახებს!

1971

კაცი კაცს აქებს,

გრძნობით ამბობს კაცისას სახელს,

კაცი მეორე —

ეჭვს თავისას დუმილით ამხელს;

კაცი მესამე —

კა კაცად ათასგზის ნაკლებს

ასახელებს და

უქებს იმ კაცს მარჯვენს და საქმეს;

კაცი მეორთხე —

ის, რომელიც წაპგავს ნალვინევს,

იცურჭება და

გააფორმით სამ კაცს აგინებს...

მე სულ არ მიკვირს

არსებობა სხვადასხვა აზრის

შეფასებაში

საგნის, საქმის, კაცის და ლვანლის

და მეღიმება:

შენ რა დროშა უნდა გაშალო,

რომ ერთის ფიქრით

ეს ამდენი ხალხი გამსჭვალო,

როდესაც

ხუთი ჭიანჭელა თავისოთის ციგნობს,

საზრდოს მიათრევს

და ხუთივე თავისას ფიქრობს?

1978

„ზაქვა —

პირით სიყვარულსა იჩემადეს,

გულითა ბოროტი დაიგარებოს...“

საბა

რა საჭიროა, რა საჭიროა

მცხეთა, სამადლო, ნენეთი და ჭომა!

სასაცილოზე სასაცილოა

ჩენი საერთო ტაბლასთან სხდომა!

მე მივაშურე საბას ტალავარს,

სად მძრომთან ზაკვაც განიმარტების:

„არც კირჩინი მართლად არა ვალს,

არც ძალის კუდი განიმართების!“

1971

